

Organizacja zaopatrzenia gmin w energię elektryczną po otwarciu rynku

Zofia Janiszewska
Departament Promowania Konkurencji

1. Wprowadzenie...
2. Co wynika z otwarcia rynku energii ?
3. Zmiana sprzedawcy – jak to zrobić?
4. Realizacja prawa wyboru sprzedawcy w Polsce

Era monopolu (naturalnego, tj. uzasadnionego ekonomicznie)

Cały tzw. łańcuch dostaw energii elektrycznej:

wytwarzanie

przesyłanie/dystrybucja

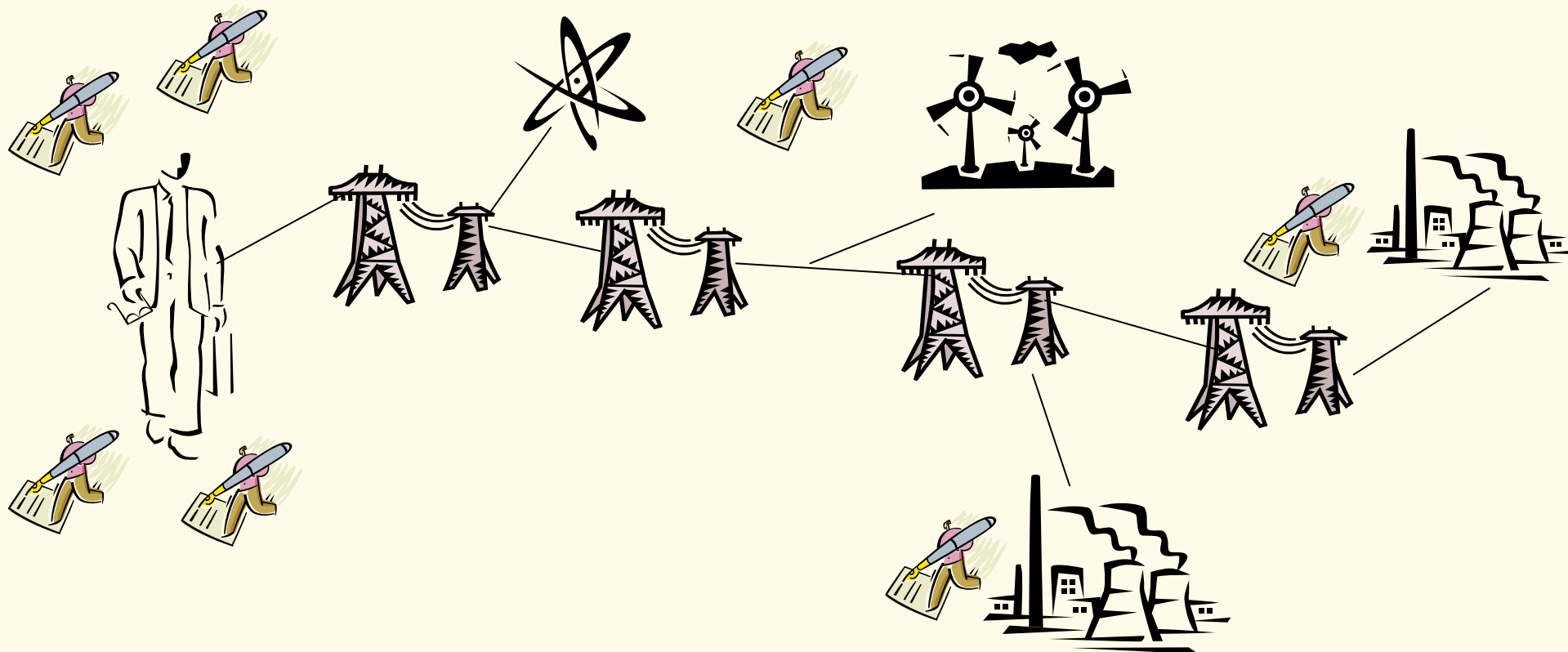

obrót

znajduje się w dyspozycji tego samego przedsiębiorstwa

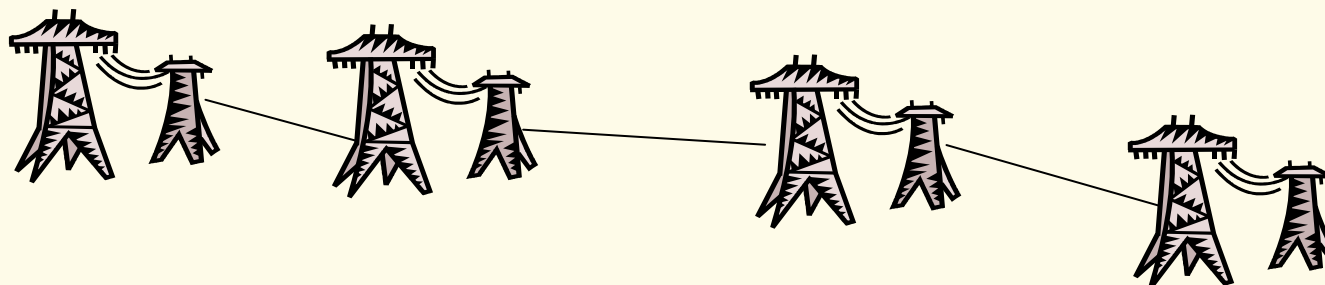
- klient nierozdzielnie związany jest ze sprzedawcą energii za pomocą sieci dystrybucyjnych
 - konkurencja możliwa tylko poprzez budowę sieci równoległych
-
-

Liberalizacja rynku energii elektrycznej

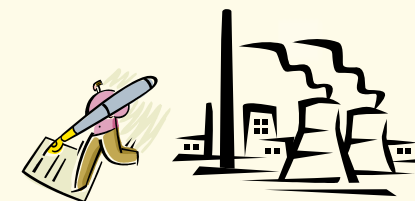
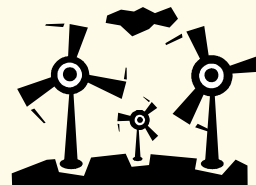
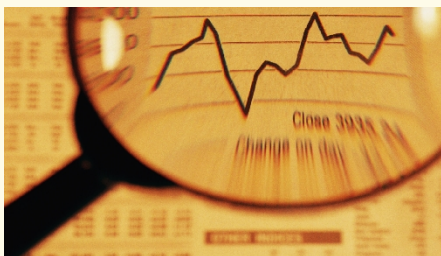
- możliwa po wyodrębnieniu obszaru monopolu naturalnego (działalność związana z istnieniem infrastruktury sieciowej)

Operator Systemu Dystrybucyjnego (OSD)

przedsiębiorstwo **zajmujące się dystrybucją** energii, odpowiedzialne za ruch sieciowy, bezpieczeństwo funkcjonowania systemu dystrybucyjnego, eksploatację, konserwację, remonty oraz niezbędną rozbudowę sieci, w tym połączeń z innymi systemami

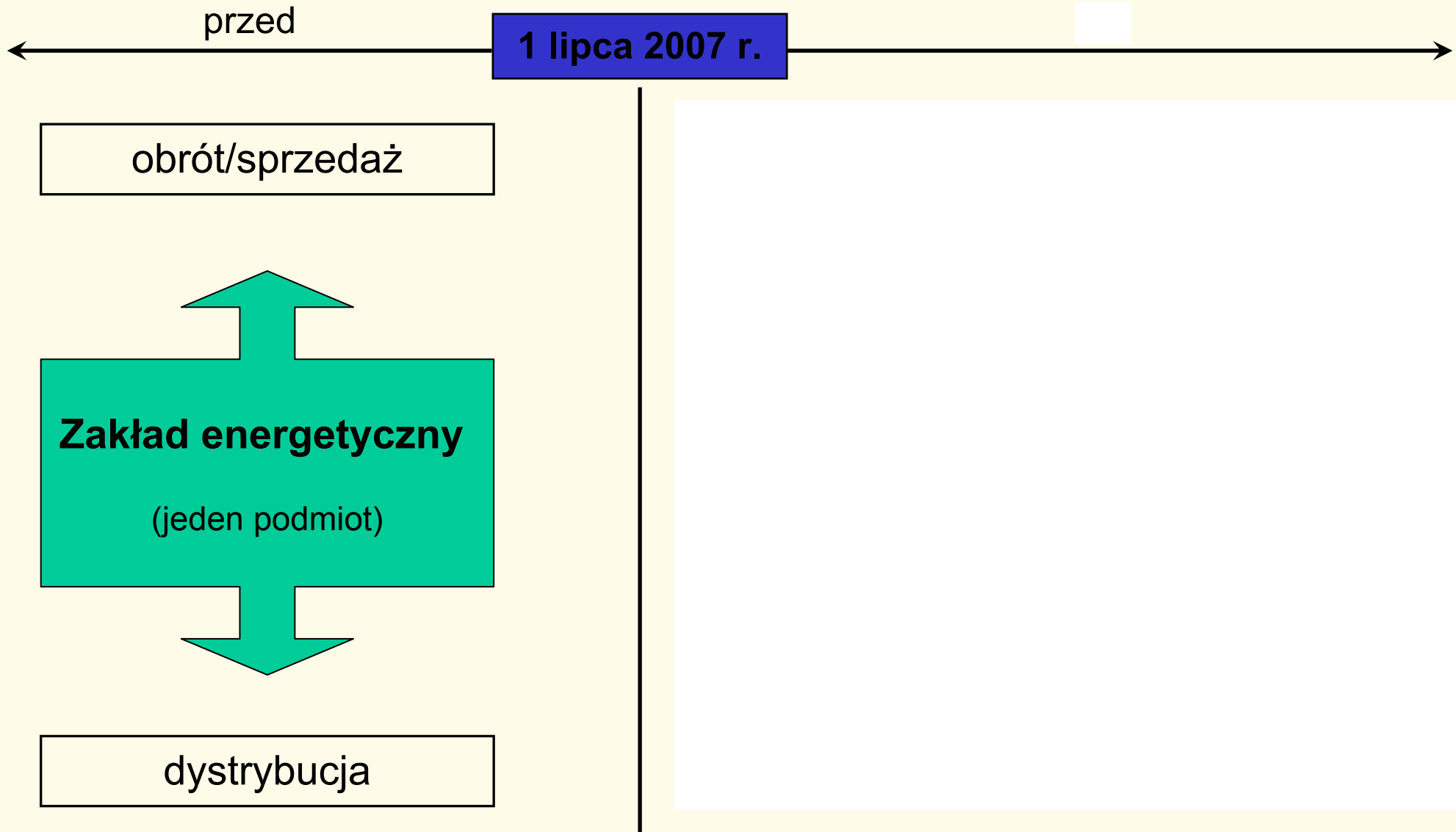
Sprzedawca

przedsiębiorstwo energetyczne posiadające koncesję na obrót energią, świadczące sprzedaż odbiorcom na terenie danego OSD (na podstawie umowy z OSD)

Wprowadzenie - unbundling

... czyli rozdzielenie poszczególnych rodzajów działalności tj. dystrybucji/przesyłania od sprzedaży/wytwarzania

- ↪ księgowy
 - ↪ organizacyjny – wyodrębnienie organów zarządzających
 - ↪ prawny – co najmniej wydzielenie oddzielnej spółki
 - ↪ właścicielski
-
-

Wprowadzenie - unbundling

Market opening for electricity and gas: the situation in EU Member States

Elec. + gas markets
opened < 01.07.07

	Elec. + gas markets open on 01.07.07	Electricity market open on 01.07.07	Gas market open on 01.07.07
Austria	France	Italy	Sweden
Belgium	Bulgaria	Latvia	Estonia
Czech Republic	Hungary	Greece	
Denmark	Poland		
Germany	Romania		
Finland (electricity only)	Slovakia		
Spain	Slovenia	Derogations on elec. market opening	Derogations on gas market opening
Portugal (electricity only)	Lithuania		
The Netherlands	Luxembourg	Malta	Finland
Italy (gas only)		Cyprus until 2013	Latvia until 2010
Ireland		Estonia until 2013	Greece
Sweden (electricity only)			Portugal until 2010
Great Britain			

N.B.: Northern Ireland: gas market opened on 1 January, 2007, electricity market opens on 1 November, 2007; Cyprus and Malta have no gas market for the time being

Prawo **TPA** (Third Party Access) nakłada na dysponenta infrastruktury obowiązek jej udostępnienia dla dowolnego kontraktu. TPA jest **gwarancją** realizacji umowy handlowej **z wybranym sprzedawcą**.

Na straży przestrzegania tej zasady stoi **Prezes URE**, który **na wniosek strony** rozstrzyga **spory związane z odmową** zawarcia umowy dystrybucyjnej na zasadzie TPA.

Dostęp stron trzecich do sieci:

- ↪ zapewniony dla wszystkich odbiorców oraz przedsiębiorstw zajmujących się sprzedażą energii elektrycznej i gazu
- ↪ na zasadzie równoprawnego traktowania,
- ↪ umożliwia odbiorcy realizację prawa swobodnego wyboru sprzedawcy

Możliwość odmowy dostępu do sieci jest ściśle określona w ustawie – Prawo energetyczne (*art. 4f ust. 1*)

Powodem odmowy może być brak możliwości technicznych lub ekonomicznych świadczenia usługi.

1. Wprowadzenie...
2. Co wynika z otwarcia rynku energii?
3. Zmiana sprzedawcy – jak to zrobić?
4. Realizacja prawa wyboru sprzedawcy w Polsce

Pełne otwarcie rynku energii elektrycznej (1 lipca 2007 roku – nowelizacja ustawy Prawo energetyczne z dnia 4 marca 2005 r.):

- umożliwia wszystkim odbiorcom wybór sprzedawcy energii elektrycznej;
- ustała niniejszym przeszkoda o obiektywnym charakterze, uzasadniająca stosowanie szczególnych trybów udzielania zamówień publicznych;
- skutek: zmiana sytuacji odbiorców zobowiązanych do stosowania konkurencyjnych trybów udzielania zamówień publicznych na dokonanie zakupu energii elektrycznej;

Komunikat Prezesów URE i UZP w sprawie stosowania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Pzp (Dz. U. z 2007 r. Nr 223 poz. 1655) w zakresie dostaw energii elektrycznej

Warszawa, dnia 24 kwietnia 2008 r.

Dostarczanie energii odbywa się, po uprzednim przyłączeniu do sieci, na podstawie umowy sprzedaży i umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji

Umowa sprzedaży oraz umowa o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji mogą zostać zawarte :

- z dwoma przedsiębiorstwami energetycznymi, lub
- w formie umowy kompleksowej (art.5 ust. 3 i 4 ustawy Prawo energetyczne)

Umowa kompleksowa:

- art. 5 ust. 3 ustawy Prawo energetyczne – jest umową zawartą z przedsiębiorstwem energetycznym zajmującym się obrotem energią elektryczną, która zawiera postanowienia umowy sprzedaży i umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej.
- art. 5 ust. 4 ustawy Prawo energetyczne – jest umową, która może zawierać postanowienia umowy sprzedaży i umów o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, zawartych przez sprzedawcę (działającego w charakterze pełnomocnika) na rzecz i w imieniu odbiorcy końcowego z przedsiębiorstwem zajmującym się przesyłem i dystrybucją energii elektrycznej.

Zamawiający (odbiorca) może podjąć następujące działania:

- w trybie określonym na podstawie art.6 ust. 1 ustawy Pzp udziela przedsiębiorstwu obrotu zamówienia publicznego na usługę kompleksową w rozumieniu art.3 ust. 30 ustawy – Prawo energetyczne, realizowaną na podstawie umowy kompleksowej, o której mowa w art.5 ust. 3 tej ustawy.
- stosując tryby podstawowe udzielania zamówień publicznych wybiera przedsiębiorstwo zajmujące się obrotem energią elektryczną, a następnie udziela zamówienia „z wolnej ręki” na usługę dystrybucji lub przesyłania energii elektrycznej;

Urząd Regulacji Energetyki pracuje nad przygotowaniem przykładowej dokumentacji przetargowej na zakup energii elektrycznej, który będzie opublikowany na stronach Urzędu (www.ure.gov.pl)

**Dokumentacja przetargowa (przetarg nieograniczony
o wartości nie przekraczającej 133 000 euro)
przygotowywana przez URE zawiera:**

- Specyfikację Istotnych Warunków Zamówienia (SIWZ)
- Załączniki do SIWZ (druk oferty, projekt umowy, oświadczenie) oraz Załącznik do projektu umowy zawierający zestawienie punktów poboru energii elektrycznej

Najważniejsze elementy SIWZ:

- Opis przedmiotu zamówienia;
- Opis warunków udziału w postępowaniu oraz opis sposobu dokonania oceny tych warunków;
- Opis sposobu obliczania ceny oferty;
- Opis kryteriów, którymi Zamawiający będzie się kierował przy wyborze oferty.

Przedmiotem zamówienia jest **sprzedaż energii elektrycznej w planowanej ilości** około.....**dla punktów poboru** (*nazwa budynków, obiektów*)....., zgodnie z warunkami zawartymi w niniejszej Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia zwanej dalej „SIWZ”.

Szczegółowy opis przedmiotu zamówienia:

1. Przedmiotem zamówienia jest sprzedaż energii elektrycznej w planowanej ilości około..... dla punktów poboru (nazwa budynków, obiektów)....., zlokalizowanego w....., przy ulicy....., w okresie.....
2. Zamawiający określa szacunkową wartość zakupu energii elektrycznej na kwotęzł netto.
3. Energia elektryczna powinna spełniać parametry techniczne zgodnie z zapisami ustawy Prawo energetyczne oraz rozporządzeniami wykonawczymi do tej ustawy i Polskimi Normami.

Szacunkowa ilość dostarczanej energii (+/- 10%) w okresie dostawy.....kWh
w tym:

- energia rozliczana całodobowo lub ryczałtowo.....kWh
- energia rozliczana w strefie szczytowej..... kWh
- energia rozliczana w strefie pozaszczytowej..... kWh

Moc umowna dla wszystkich punktów poboru wynosi łącznie..kW (w sezonie letnim obniżona dokW), w tym dla zasilających rezerwowych....kW (w sezonie letnim obniżona do...kW)

Szczegółowe informacje dot. poszczególnych punktów poboru (budynków, obiektów), stanowiące załącznik do umowy, zostały przedstawione w zestawieniu zbiorczym

Opis warunków udziału w postępowaniu oraz opis sposobu dokonania oceny tych warunków

1. O udzielenie zamówienia mogą ubiegać się Wykonawcy, którzy:
 - a. posiadają uprawnienia do wykonywania określonej działalności lub czynności, jeżeli ustawy nakładają obowiązek posiadania takich uprawnień; tj. posiadają koncesję na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu energią elektryczną, wydaną przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, ważną w okresie obowiązywania umowy,
 - b. prowadzą działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży energii elektrycznej w okresie co najmniej 1 roku do dnia złożenia oferty,
 - c. posiadają środki finansowe odpowiadające kosztom zakupu energii elektrycznej po średnich cenach sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym, o których mowa w art.23 ust.2 pkt. 18 b ustawy –Prawo energetyczne, w ilości.....tj. odpowiadającej planowanej ilości dostarczanej energii dla wszystkich punktów poboru Zamawiającego w dwóch okresach rozliczeniowych,
 - d. nie podlegają wykluczeniu z postępowania o udzielenie zamówienia,
 - e. posiadają zawartą umowę o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej z operatorem systemu dystrybucyjnego działającym na terenie.....
2. W przypadku Wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia:
 - żaden z wykonawców nie może podlegać wykluczeniu z postępowania na podstawie art. 24 ustawy Prawo zamówień publicznych,
 - warunki określone w ust. 1 musi spełniać przynajmniej jeden z Wykonawców lub wszyscy Wykonawcy łącznie.

Opis sposobu obliczania ceny oferty

1. Cena oferty jest ceną brutto za energię elektryczną dla punktów poboru (*nazwa budynków, obiektów*) na warunkach określonych w SIWZ tj. za.....kWh energii elektrycznej, stanowiących szacunkowe zapotrzebowanie na energię elektryczną w okresie.....
2. Cena oferty powinna zawierać cenę jednostkową energii elektrycznej netto wyrażoną w zł/kWh, określoną z dokładnością nie większą niż cztery miejsca po przecinku – C_j . Ewentualne rabaty, upusty oraz inne koszty muszą być wliczone w cenę netto.
3. Cenę oferty należy wyliczyć wg wzoru:

$$C = C_j \times \text{szacunkowa ilość dostarczanej energii w okresie dostawy} + \text{podatek VAT}$$

Cenę oferty należy podać w zaokrągleniu do dwóch miejsc po przecinku.

Opis kryteriów, którymi Zamawiający będzie się kierował przy wyborze oferty

1. Kryterium wyboru oferty najkorzystniejszej będzie cena oferty brutto -100%. Oferta najtańsza spośród ofert nie odrzuconych otrzyma 100 punktów. Pozostałe proporcjonalnie mniej, według wzoru:

$$(C_n / C_{of.b.} \times 100) \times 100\% = \text{ilość punktów}$$

gdzie:

C_n – najniższa cena spośród ofert nieodrzuconych,

$C_{of.b.}$ – cena oferty badanej nieodrzuconej

100 – wskaźnik stały,

100% - procentowe znaczenie kryterium ceny

Ilość punktów obliczona wg powyższego wzoru zostanie przyznana poszczególnym ofertom przez każdego z członków komisji przetargowej. Ostateczna ocena oferty powstanie poprzez zsumowanie ilości punktów przyznanych przez wszystkich członków komisji przetargowej.

2. Wykonawca nie może samodzielnie zmieniać i wprowadzać dodatkowych pozycji do oferty.
3. Cena jednostkowa za energię elektryczną przyjęta w ofercie będzie stała w okresie objętym umową. Należności z tytułu wykonania zamówienia będą regulowane na warunkach określonych w umowie.
4. Wszelkie rozliczenia między Zamawiającym i Wykonawcą będą prowadzone w PLN.

1. Wprowadzenie...
2. Co wynika z otwarcia rynku energii?
3. Zmiana sprzedawcy – jak to zrobić?
4. Realizacja prawa wyboru sprzedawcy w Polsce

Procedura zmiany sprzedawcy – - krok po kroku (**pierwsza zmiana**)

Krok 1

Zawarcie umowy sprzedaży z nowym sprzedawcą

Krok 2

Wypowiedzenie umowy sprzedaży staremu sprzedawcy

Krok 3

Zawarcie nowej umowy dystrybucyjnej

Krok 4

**Poinformowanie operatora systemu dystrybucyjnego
o zawarciu nowej umowy sprzedaży**

Krok 5 (nieobligatoryjny)

Dostosowanie układów pomiarowo — rozliczeniowych

Krok 6

Odczyt licznika i rozliczenie końcowe ze starym sprzedawcą

Krok 1 – najtrudniejszy ...

Odbiorca zawiera umowę sprzedaży z nowym sprzedawcą

Odbiorca dokonuje wyboru nowego sprzedawcy

Nowa umowa sprzedaży powinna wejść w życie z dniem wygaśnięcia umowy sprzedaży z dotychczasowym sprzedawcą. Takie rozwiązanie gwarantuje ciągłość sprzedaży

Procedura zmiany sprzedawcy – - krok po kroku (**pierwsza zmiana**)

Sprzedawcy, z którymi PGE Dystrybucja Rzeszów Sp. z o.o. zawarł umowy o świadczenie usług dystrybucji:

1. PKP Energetyka Sp. z o.o.
 2. Vattenfall Sales Poland Sp. z o.o.
 3. PGE-ELECTRA S.A.
 4. ENERGA-Obrót S.A.
 5. PGE Rzeszowski Zakład Energetyczny S.A.
 6. RWE Polska S.A.
 7. CEZ-Trade Polska Sp. z o.o.
 8. Lumius Polska Sp. z o.o.
 9. Korlea Polska Sp. z o.o.
 10. Everen Sp. z o.o.
 11. POLENERGIA S.A.
 12. POLENERGIA Trading S.A.
 13. PGE Zakład Energetyczny Warszawa - Teren S.A.
-

Krok 2

Odbiorca wypowiada umowę sprzedaży dotychczasowemu sprzedawcy

W przypadku, gdy sprzedawcą dotychczasowym była dawna spółka dystrybucyjna, odbiorca wypowiada tzw. umowę kompleksową, czyli obejmującą zarówno warunki sprzedaży energii elektrycznej jak i świadczenia usługi dystrybucji.

Krok 3

Odbiorca zawiera umowę o świadczenie usługi dystrybucji

Po wypowiedzeniu umowy kompleksowej, oprócz nowej umowy sprzedaży z wybranym sprzedawcą, odbiorca zawiera z operatorem systemu dystrybucyjnego umowę o świadczenie usługi dystrybucji.

Umowa ta wchodzi w życie z dniem rozwiązania umowy kompleksowej.

Istotne jest, że nową umowę o świadczenie usługi dystrybucji odbiorca może zawrzeć na czas nieokreślony i nie jest konieczne wypowiedzanie i ponowne jej zawieranie przy kolejnych zmianach sprzedawców.

Krok 4

Odbiorca informuje OSD o zawarciu nowej umowy sprzedaży

Zgłoszenie musi odpowiadać standardom przyjętym przez właściwego OSD i powinno zawierać: określenie stron nowej umowy sprzedaży, termin obowiązywania umowy, planowane ilości dostaw energii, określenie podmiotu odpowiedzialnego za bilansowanie handlowe (najczęściej będzie nim nowy sprzedawca).

Krok 5

Dostosowanie układów pomiarowo — rozliczeniowych

W zależności od wielkości zużycia energii oraz w związku z istotnymi zmianami w zasadach rozliczeń po zmianie sprzedawcy konieczne może być dostosowanie układu pomiarowo - rozliczeniowego.

Koszty dostosowania układu ponosi właściciel układu. W przypadku odbiorców przyłączonych do sieci o niskim napięciu, liczniki należą do operatorów systemów dystrybucyjnych.

W przypadku tych odbiorców, brak licznika z rejestracją i transmisją danych nie stanowi przeszkody w zmianie sprzedawcy.

Krok 6 - ostatni

Końcowe rozliczenie ze starym sprzedawcą

W dniu zmiany sprzedawcy (wejścia w życie nowej umowy sprzedaży) OSD dokonuje odczytu licznika.

W przypadku liczników bez transmisji danych odczyt taki może być opóźniony, ale nie powinien nastąpić później niż w ciągu 5 dni roboczych po zmianie sprzedawcy.

Stan licznika na dzień zmiany sprzedawcy operator przekazuje dotychczasowemu oraz nowemu sprzedawcy w określonym terminie (do 5 dnia następnego miesiąca).

Na tej podstawie dotychczasowy sprzedawca przygotowuje rozliczenie końcowe.

Procedura zmiany sprzedawcy – - krok po kroku **(kolejna zmiana)**

Krok 1

Zawarcie umowy sprzedaży z nowym sprzedawcą

Krok 2

Wypowiedzenie umowy sprzedaży staremu sprzedawcy

Krok 3

**Umowa dystrybucyjna - nie jest konieczne zawarcie nowej umowy
– obowiązuje dotychczasowa, zawarta przy pierwszej zmianie sprzedawcy**

Krok 4

Poinformowanie operatora systemu dystrybucyjnego
o zawarciu nowej umowy sprzedaży

Krok 5

**Dostosowanie układów pomiarowo — rozliczeniowych (liczników) -
niekonieczne, gdyż zostały dostosowane przy pierwszej zmianie, chyba, że...**

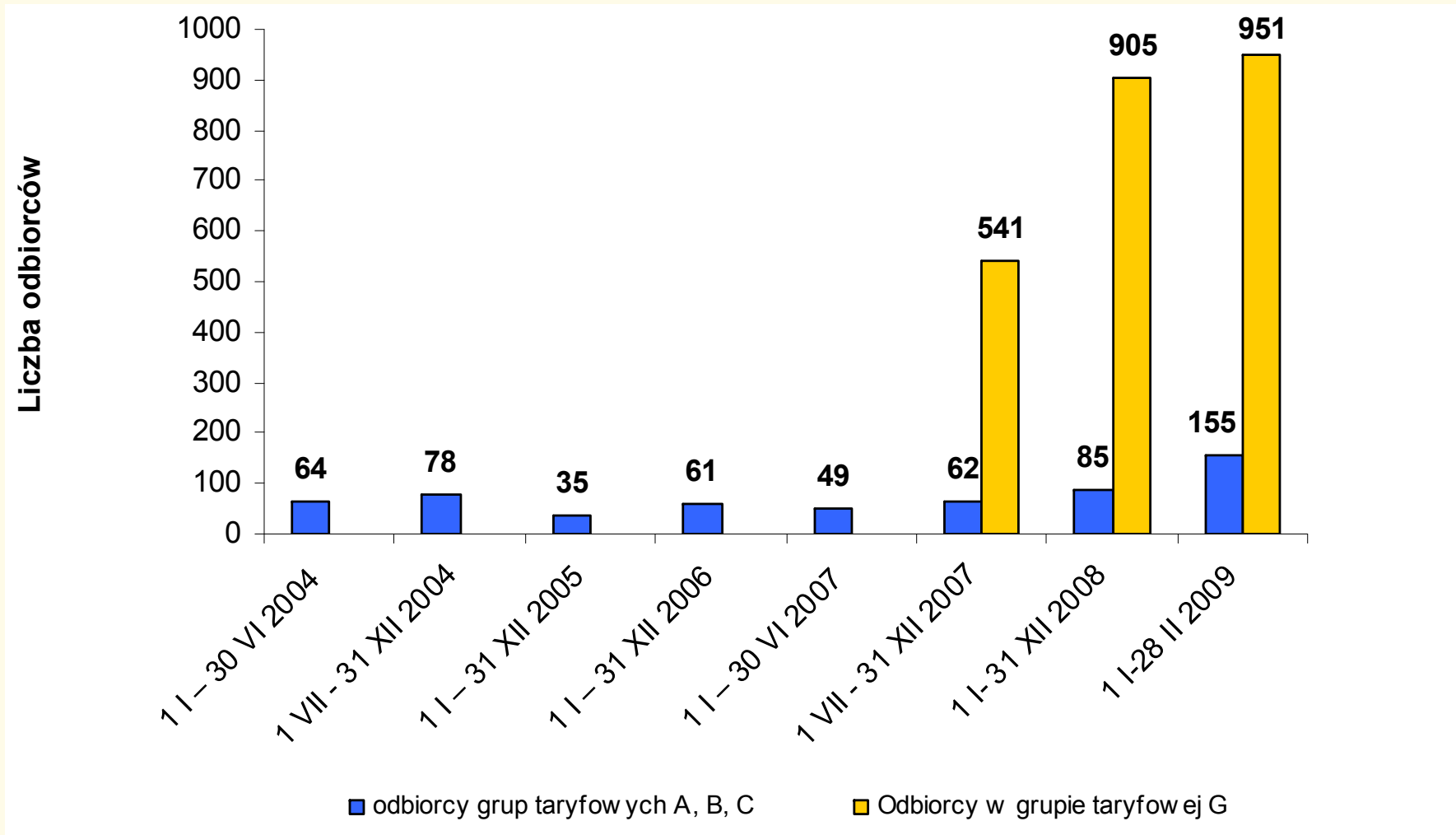
Krok 6

Odczyt licznika i rozliczenie końcowe ze starym sprzedawcą

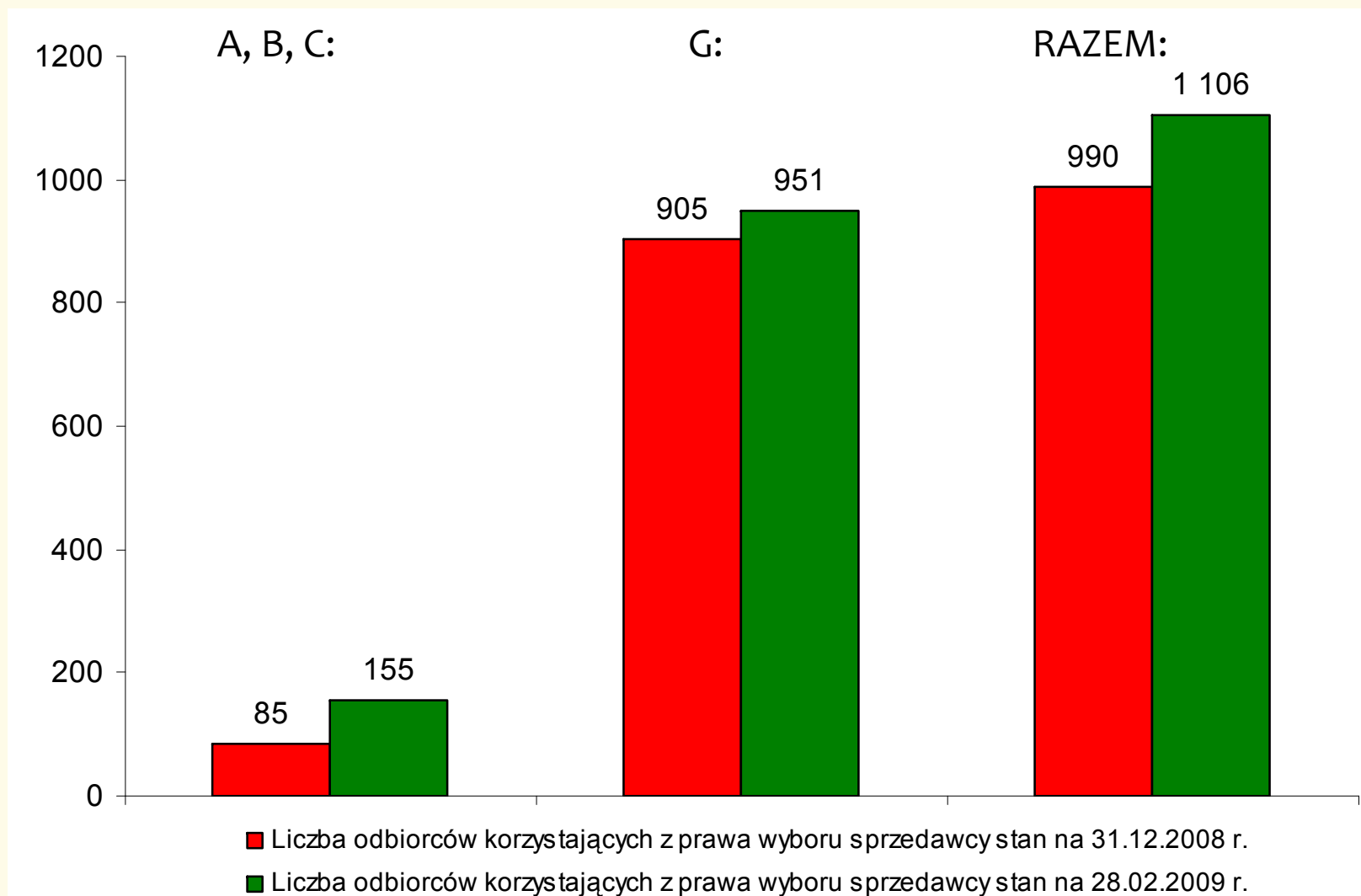
1. Wprowadzenie...
2. Co wynika z otwarcia rynku energii?
3. Zmiana sprzedawcy – jak to zrobić?
4. Realizacja prawa wyboru sprzedawcy w Polsce

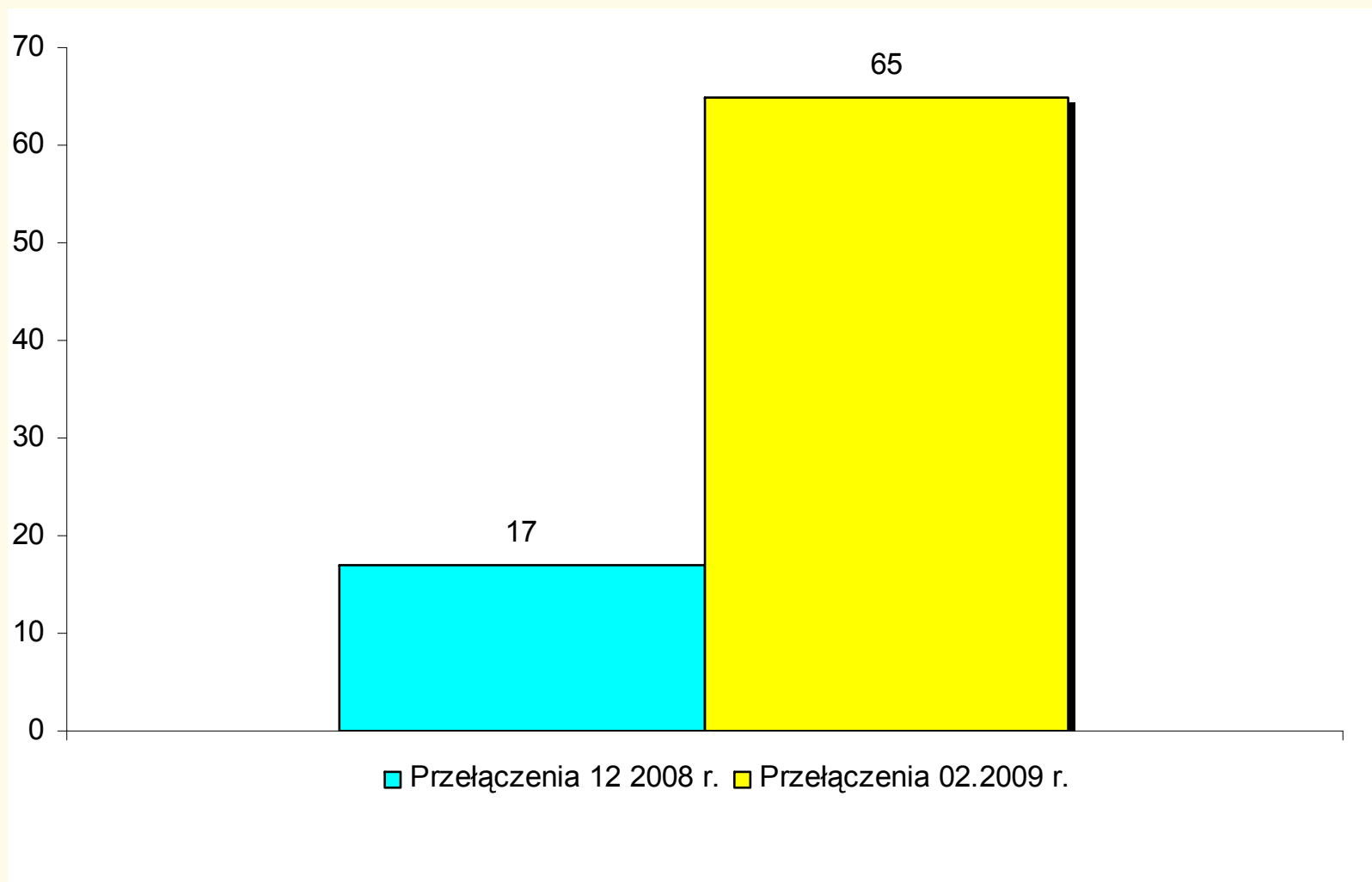
Odbiorcy korzystający z zasady TPA

Odbiorcy korzystający z zasady TPA

PGE Dystrybucja Rzeszów Sp. z o.o.: 2008 – 3/6/9, II 2009 – 3/6/9

PGE Dystrybucja Rzeszów Sp. z o.o.: 2008 – 0, II 2009 – 0

- nawet najlepsza regulacja nie wymusi optymalnego wzrostu efektywności funkcjonowania przedsiębiorstw, w tym ograniczania kosztów własnych i niezasadnych marż
 - tylko konkurencja jest gwarancją ograniczenia wzrostu cen do uzasadnionego minimum
 - nie ma rynku (konkurencji) bez aktywności konsumentów
-
-

dziękuję za uwagę

**Urząd Regulacji
Energetyki**